

Komenda Główna Straży Granicznej

<https://www.strazgraniczna.pl/pl/aktualnosci/16182,Uczcilismy-pamiec-bohaterskich-zolnierzy-walczacych-w-Bitwie-pod-Barakiem.html>
10.09.2026, 11:27

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

10.09.2026

W Szydłowcu i Baraku odbyły się dwudniowe obchody 87. rocznicy Bitwy pod Barakiem. Uroczystości poświęcone pamięci żołnierzy walczących we wrześniu 1939 roku zgromadziły przedstawicieli Straży Granicznej, władz samorządowych, duchowieństwa oraz młodzież szydlowiecką. Nadwiślański Oddział Straży Granicznej reprezentował Komendant NwOSG gen. bryg. SG Dariusz Lutyński. W obchodach uczestniczył również Komendant Placówki Straży Granicznej w Radomiu kpt. SG Radosław Kwiatek.

Honorowy patronat nad obchodami objęli Biskup Polowy Wojska Polskiego ks. bp Wiesław Lechowicz oraz Komendant Główny Straży Granicznej gen. dyw. SG Robert Bagan.

Pierwszy dzień uroczystości miał miejsce 7 września w Zespole Szkół im. Korpusu Ochrony Pogranicza w Szydłowcu. Przy pomniku „Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza – Obrońców Polskich Granic 1924–1939” odbył się Apel Pamięci. Poprzedził go program poetycko-muzyczny przygotowany i zaprezentowany przez uczniów szkoły. Z udziałem Kompanii Reprezentacyjnej Straży Granicznej oraz pocztów sztandarowych przywołano pamięć żołnierzy i mieszkańców ziemi szydlowieckiej, którzy we wrześniu 1939 roku walczyli w obronie Polski. Apel zakończyła salwa honorowa Kompanii Reprezentacyjnej SG.

W imieniu funkcjonariuszy i pracowników Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej delegacja pod przewodnictwem Komendanta Placówki SG w Radomiu kpt. SG Radosława Kwiatka złożyła kwiaty pod pomnikiem.

Obchody w szkolnej przestrzeni miały również mniej formalny charakter. Podczas pikniku mundurowego służby zaprezentowały sprzęt specjalistyczny, pojazdy i wyposażenie wykorzystywane podczas codziennej służby. Rozegrano także mecz piłki nożnej pomiędzy drużyną Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej a reprezentacją Zespołu Szkół im. KOP w Szydłowcu. Towarzyszył mu występ werblitek i cheerleaderek Młodzieżowej Orkiestry Dętej Grandioso z Radomia.

Pierwszy dzień zakończył uroczysty koncert Orkiestry Reprezentacyjnej Straży Granicznej pod batutą ppłk. SG Leszka Mieczkowskiego. Tegoroczny występ miał szczególnie wymiar,

ponieważ łączył trzy jubileusze – 35-lecie Straży Granicznej, 70-lecie Orkiestry Reprezentacyjnej SG z Nowego Sącza oraz 80-lecie Zespołu Szkół im. Korpusu Ochrony Pogranicza w Szydłowcu.

Drugi dzień obchodów rozpoczęła msza święta w kościele pw. św. Zygmunta w Szydłowcu, odprawiona w intencji poległych żołnierzy Wojska Polskiego i Korpusu Ochrony Pogranicza – obrońców Ojczyzny we wrześniu 1939 roku. Mszy świętej koncelebrowanej przewodniczył proboszcz szydlowieckiej parafii pw. św. Zygmunta ks. Tadeusz Mazur, a okolicznościową homilię wygłosił Dziekan Straży Granicznej ks. ppłk SG Marcin Czuchraniuk. W liturgii uczestniczył również kapelan Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej ks. ppłk SG Ryszard Preuss.

O godz. 12.00 uroczystości przeniosły się do miejscowości Barak koło Szydłowca. Przy pomniku „Żołnierzom Września 1939 r.” oddano hołd uczestnikom walk stoczonych w tym rejonie 8 września 1939 roku. Po okolicznościowych wystąpieniach delegacje złożyły kwiaty pod pomnikiem.

Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej gen. bryg. SG Dariusz Lutyński w swoim wystąpieniu odniósł się do miejsca Korpusu Ochrony Pogranicza w tradycji współczesnej Straży Granicznej.

„KOP był formacją swoich czasów, powołaną do ochrony wschodnich granic II Rzeczypospolitej. Straż Graniczna działa dzisiaj w innych realiach i wykonuje inne zadania. Jest jednak coś, co te dwa pokolenia ludzi w mundurach łączy – służba państwu i odpowiedzialność za jego granice. Dlatego pamięć o Korpusie Ochrony Pogranicza jest ważną częścią tradycji współczesnej Straży Granicznej. Nie traktujemy jej jak zamkniętego rozdziału historii. Wracamy do niej, ponieważ przypomina nam, że za mundurem zawsze stoi zobowiązanie”.

Komendant podkreślił również rolę mieszkańców ziemi szydlowieckiej w zachowaniu pamięci o wydarzeniach września 1939 roku. Podziękował władzom Powiatu Szydłowieckiego i Gminy Szydłowiec, a także społeczności Zespołu Szkół im. Korpusu Ochrony Pogranicza. Obecność i zaangażowanie młodzieży podczas tegorocznych obchodów były wyraźnym potwierdzeniem, że pamięć o żołnierzach KOP jest w Szydłowcu przekazywana kolejnym pokoleniom.

Po zakończeniu uroczystości w Baraku delegacja Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej udała się na cmentarz w Szydłowcu. Na kwaterach wojennych złożono wiązkę biało-czerwonych kwiatów i zapalono znicze, oddając hołd bohaterom września 1939 roku.

Bitwa pod Barakiem została stoczona 8 września 1939 roku w rejonie miejscowości Barak koło Szydłowca. Toczyła się równolegle z bitwą pod Iłżą i stanowiła część działań

prowadzonych w tym rejonie.

36. Dywizja Piechoty Rezerwowa, utworzona na bazie jednostek Korpusu Ochrony Pogranicza i wchodząca w skład Armii „Prusy”, znalazła się na kierunku natarcia jednostek niemieckiej 10. Armii. W wyniku walk polskie oddziały zostały rozdzielone, a dowództwo dywizji utraciło kontakt z częścią swoich sił.

Dowodzenie przejął płk Przemysław Nakoniecznikoff-Klukowski. Dowodzone przez niego oddziały wydostały się z niemieckiego okrążenia, rozbijając po drodze kolumnę niemieckiej 2. Dywizji Lekkiej. Wyczerpanie amunicji uniemożliwiło jednak dalsze prowadzenie walki. 9 września 1939 roku 36. Dywizja Piechoty Rezerwowa przestała istnieć jako zwarty związek taktyczny.

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem

Uczciliśmy pamięć bohaterskich żołnierzy walczących w Bitwie pod Barakiem